Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 19.11.2025 Dnro **U 55/2025**.

Lausunto U 55/2025 Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) ja yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) uudistuksesta

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja huolimatta kiireisestä aikataulusta haluaa kommentoida U 55-kirjettä seuraavasti:

MFF:n uutena elementtinä komissio esittää kansallisia NRP-suunnitelmia, eli maakohtaisia kirjekuoria, jonka sisällön painopisteistä sekä temaattisesta ja alueellisesta allokaatiosta päättäisi tietyin reunaehdoin jäsenmaa itse. Oikein toimiessaan se antaisi joustavan mahdollisuuden eri politiikkalohkojen tukemiseen ja synkronointiin. Isona riskinä kuitenkin on, että kansallisesta allokaatiosta ei saavuteta riittävää yksimielisyyttä. Tällöin NRP-suunnitelma saattaa johtaa eri politiikkalohkojen so. maatalous, yritysten tukeminen, osaamisen kehittäminen tai työllisyys, ja alueiden välisiin ristiriitoihin ja turhiin vastakkainasetteluihin.

Tämän vuoksi U-kirjeen linjaus maatalouden korvamerkinnän tukemisesta on aiheellinen. Huoli maatalouden tuen vähenemisestä on aito. Ehdotettujen laskelmien perusteella siihen on jäämässä noin kahden miljardin vajaus nykytasoon verrattuna. Se puolestaan uhkaa koheesiopolitiikan rahoitusta. On muistettava, että maatalouden tuki ja maaseudun rahoitus kohdistuvat paljolti samoihin alueisiin kuin koheesiopolitiikan tuet. Hallituksen ja U-kirjeen linjaus EU:n rahoitustason pienentämisestä aiheuttaa siten väistämättä paineita kansallisen rahoituksen lisäämiseen.

Komission esittämä hallintorakenteen muutos edellyttää kansallisen koordinoivan viranomaisen nimeämistä. Tämä tulee Suomessa tehdä mahdollisimman pikaisesti ja kytkeä maakunnat ja muut sidosryhmät mahdollisimman nopeasti mukaan valmisteluun! Tällä hetkellä valmistelua tehdään Valtioneuvoston kanslian johdolla, ja kytkentä maakuntiin ja sidosryhmiin on olematon.

NRP-suunnitelmat antavat mahdollisuuden alue- ja teemakohtaisiin osioihin, jolloin maan eri osien erityispiirteet olisi mahdollista ottaa huomioon nykyisten JTF:n alueellisten siirtymäsuunnitelmien tapaan. Tulisi harkita voisiko Suomen NRP-suunnitelma sisältää maakuntakohtaiset osiot. Monirahastoinen toimintatapa on Suomelle ennestään tuttua, sillä ohjelmakaudella 1995–1999 Suomi toteutti neljän rahaston 5b- ja 6-ohjelmia.

LEADER-toiminnan jatkon varmistaminen on tärkeää. Paikallistason toiminnan päätöksenteon etääntyminen aluetasolta suuralueittaisiin elinvoimakeskuksiin on omiaan etäännyttämään hallinnon yhä kauemmaksi konkretiaksi. Sen vuoksi alueelliset suunnitelmat palvelisivat myös LEADER-toiminnan periaatteita.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja

Lisätietoja:
Eira Varis, aluekehitysjohtaja
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 050 307 4806

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.